NEA HUND

SELBU TREKK- OG BRUKSHUND-KLUBB 19 82

NR. 3 DESEMBER 1991 ÅRGANG 9

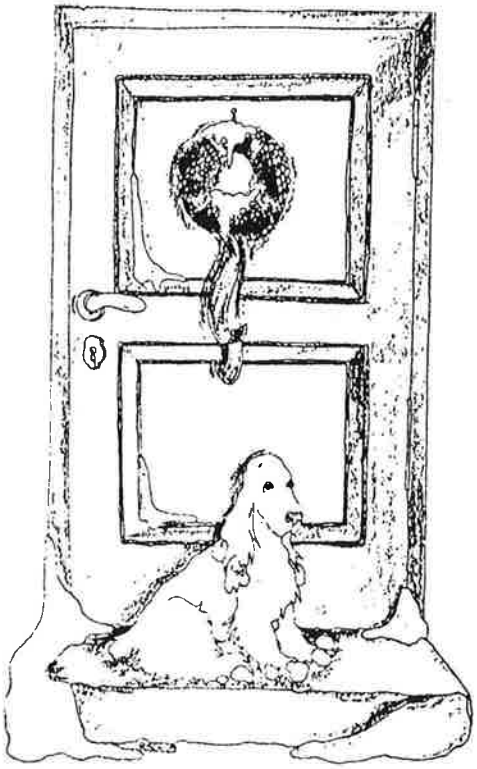

Vi ønsker alle
en riktig
God Jul
og et
Aktivt
Nytt Hundeår!

LEDEREN har ordet

Det går mot slutten av året, og vi går inn i jubileumsåret 1992.

Til høsten er det 10 år siden klubben ble stiftet. Vi er fortsatt en allsidig klubb, og håper at vi kan fortsette med de aktivitetervi ha hatt pluss en del nye.

Vi håper at vi får snø, slik at Trekkhundkomitéen får arrangert sine løp - muligens et treningsløp i mellomjula og Selbusprinten 11. og 12. januar.

Utstilling med lydighetsprøve den 22. og 23. februar går etter planen.

Brukshundkomitéen vil jobbe med Matre-kurs, brevringjettersøkshund, dressurkurs og miljøtrening. Årsmøtet med fest er satt til 17. januar kl. 19.30. Det er ikke klart hvor det blir, men det vil dere få høre ved påmelding til festen eller ved å se i Selbyggen 10. januar.

Til høsten vil det bli jubileumsfest. Da håper vi at alle i klubben møter opp!

Til slutt vil jeg ønske alle medlemmene i STBK en riktig God Jul og et Givende Nytt År!

Ingfrid

P.S! Regninger for 1991 sendes Olga Mari Hammerfjell, 7584 Selbustrand innen 27. desember d.å.

STBK

SELBU TREKK- OG BRUKSHUNDKLUBB

Leder	Ingfrid Viken	tlf. 817856
Sekretær	Tove Størseth	819847
Kasserer	Olga Mari Hammerfjell	818719
Brukshundkomité		
	Gunda Olden	-
	Stig Meier Berg	817547
	Brit-Eva Wisth	819315
	Peder P. Evjen	818320
Trekkhundkomité		
	Ola Kjøsnes	817551
	Gunnar Helge Guldseth	819126
	Ola E. Guldseth	819275
	Grim Ole Bolmøyen	-
	Torger Sletner	818698
Utstillingskomité		
	Åge Revdal	-
	Olga Mari Hammerfjell	818719
	Brit-Eva Wisth	819315
	Gunda Olden	-
	Wenche Randi Krogstad	817547
Støttekomité		
	Ingunn K. Græsli	-
	Tove Størseth	819847
	Ingfrid Viken	817856
	Gunn Anita Viken	817856
Valgkomité	Unni Moslet	819870
	Ivar S. Hanem	-
Revisorer	Stig M. Berg	817547
	Sølvi Andersen	817236
Materialforvalter		
	Ingfrid Viken	817856

NEA HUND

Organ for Selbu Trekk- og Brukshundklubb.
Utkommer 3 ganger pr. år.
Abonnement oppnås ved å tegne støttemedlemskap i STBK.

Redaktører

Gunda Olden -
Wenche Randi Krogstad tlf. 81 75 47

Skrevet og kopiert ved *Selbu DataSats*

Medlemskontingent pr. kalenderår:

Familie	kr.	100,-
Hovedmedlem	kr.	75,-
Ungdomsmedlem	kr.	40,-
Støttemedlem	kr.	40,-

Postgirokonto 0803 2 09 45 55
Bankgirokonto 4285 07 90234

Viktig melding fra kassereren angående

MEDLEMSKONTINGENT!

De som enda ikke har betalt medlemskontingenen for 1991, vær så snill å ta med tilsendte innbetalingsblankett til postkontoret eller banken og få dette ut av verden.

De som ikke lenger ønsker å stå som medlem i STBK, må melde fra om dette skriftlig!

Olga Mari

ÅRSMØTE

fredag 17. januar 1992 kl. 19.30.
Sted er ennå ikke bestemt.

Saksliste:

1. Valg av møteleder.
2. Godkjenning av innkalling og dagsorden.
3. Årsberetning fra styret.
4. Årsberetning fra komitéene.
5. Regnskap 1991.
6. Forslag til vedtak på årsmøtet.
7. Valg av styre.
8. Eventuelt.

Årsmøtesaker og forslag til vedtak må være styret i hende senest 27. desember 1991.

Etter årsmøtet vil det bli koldtbord. På grunn av matbestilling må vi ha påmelding innen mandag 6. januar 1992.

Pris kr. 110,- pr. person.

Påmelding til: Ingfrid Viken tlf. 81 78 56
Tove Størseth tlf. 81 98 47

MILJØTRENING HVER SØNDAG

Brukshundkomiteen har nå satt i gang en uformell trening på Årsøya. Så lenge snøforholdene er gunstige vil det bli treninger hver søndag kl. 11.00 - inntil ny beskjed blir gitt. Foreløpig har vi møttes 2 søndager og deltakerantallet har vært 6-8 hunder.

Tidspunktet er valgt fordi det bør være lyst mens vi holder på. Det viser seg også at søndag formiddag er et gunstig tidspunkt for mange av oss.

På denne treninga vil vi legge vekt på å hjelpe hver enkelt med eventuelle problemer man måtte ha - i forhold til andre hunder, mennesker, situasjoner eller ulike dressurmomenter.

De som ønsker det kan også få hjelp til å forsøke vognkjøring, sulky, snørekjøring, pulk o.l. dersom værgudene ønsker å samarbeide.

Vi har fortsatt plass til flere. Spre derfor dette tilbudet til hundeeiere du kjenner!

MATRE - kurs

Helgakurset med Per Jostein Matre og Arnt Petter i november ble en ubetinget suksess (se omtale annet sted i bladet). Per Jostein har etter hvert fått et spesielt forhold til vår klubb og har allerede tilbydd seg å komme på besøk igjen 3 ganger i løpet av våren. Første gang den:

24. eller 25. februar 1992.

Dette møtet blir trolig bygd opp omkring temaet "problemhunder" og problemløsing i denne sammenhengen. Vi håper denne gangen at flere av klubbens medlemmer har mulighet til å delta. Nærmere detaljer vil bli annonsert i Selbyggen og Nea Radio.

HUNDEKURS

av Wenche Randi Krogstad

Høstens store begivenhet for oss i STBK foregikk helga 1. - 3. november. Da hadde vi invitert oppover Per Jostein - lært opp av den kjente, svenske hundemannen Anders Hallgren og med lang erfaring med problemhunder, tilknyttet Groruddalen Dyreklinikk - og Arnt Petter - driver med brukshund-arbeid og lydighet i Drammen. Per Jostein gjennomførte et lignende kurs hos oss for fem år siden, dette hadde gitt oss mersmak og vi tok sjansen på ei ny helg med hund i sentrum.

Det praktiske opplegget med lokaler og servering m.m. var det Stig og Ingfrid som tok seg av. Vi var så heldig å få låne rom på Selbu videregående. Ingfrid skal ha stor takk for at hun, med god hjelp av datter Gunn Anita, stod på med oppdisking i "tre hele dager til ende".

15 stykker meldte seg på, men kun 11 møtte opp. Spredningen i hunderaser var stor. 1 alaskan malamute, 1 akita inu som for øvrig kom helt fra Grong, 2 schäferhunder, 1 hovawart, 2 cocker spanieler, 1 vorsthehund, 1 labrador retriever og 1 sweitzerstøver fra Selbu Jeger og Fisk. Altså hunder og førere både innenfor og utenfor vår klubb. Alle hadde vi våre små problemer som vi gjerne ville få hjelp med. Usikkerhet overfor folk, andre hunder og aggresivitet overfor andre hunder. Noen av oss ble luftet av egen hund når vi gikk tur. Så var det bjeffing i bil og hopping på folk. I løpet av de 2 ½ dagene vi holdt på fikk vi erfare at det fantes løsninger på alle problemene, men ingenting kommer av seg selv. Trening er tingen.

Fredag kveld startet vi med teori. Vi så på hundenes kroppsspråk i forhold til hverandre. For å forstå hunden vår må vi lære å "lese" språket dens. Hunden uttrykker seg gjennom ansiktsmimikk, ørestillinger, haleføring og ryggbust.

Lørdag startet vi også opp med teori. Arnt Petter snakket om innlæring. Det er mange måter å trene inn ferdigheter på. Vi må bare lære oss å jobbe "med" hunden, utnytte dens naturlige instinkter. Innlæringen må tilpasses den enkelte hund.

Så gikk vi ut til hundene. Der fikk vi se hvordan innlæring av "dekk" ble gjennomført på en uopplært hund, ved hjelp av godbit. Steg for steg, fra sittende og ned til liggende. Det skulle ikke mange gangene til før hunden la seg som en drøm.

Etter lunch, teori igjen, denne gang var det førerens kontakt med hunden - og lederskap - som stod for tur. Målet var at hunden hele tiden skulle ha kontakt med føreren når den f.eks. var ute på tur - selv om den var løs. Etter noen eksempler inne var det utetrening med egen hund igjen.

Vi hadde også snakket om problemet "henge som et slips etter hunden på tur". En måte å løse det på er å stanse hver gang hunden drar i båndet, stå stille helt til hunden selv går noen skritt tilbake så båndet slakkes. Så roser man og går framover. Metoden tar visstnok 14 dager med konsekvent trening. Prøv det den som vil.

Søndag opprant med det samme fine været som de andre dagene. Emnet for denne siste dagen skulle være de problemene vi mente vi hadde med våre egne hunder. Vi snakket først om den enkelte hund mens vi ennu var inne, diskuterte forskjellige måter å løse flokene på. Vi skulle ta for oss hilsetrening på folk først. Vi gikk ut og delte oss i to lag. Halvparten skulle være figuranter som fordelte seg rundt i en stor ring med lomma full av godbiter. Resten skulle ta sin hund med rundt og hilse på figurantene, som inntok forskjellige stillinger fra sittende på huk med bortvendt ansikt (minst truende), til oppreist med ansikt mot hunden. Hver gang hunden kom bort til figuranten fikk den en godbit. Etter å ha trenet den første puljen, byttet vi plass med figurantene så alle hundene fikk prøvd seg.

Øvelsen ble mektig populær blandt hundene etterhvert som de oppfattet hva det hele gikk ut på. Eventuell skepsis og reservasjoner overfor folk forsvant hos samtlige.

Etter lunch var det tid for "bråkebøttene", altså de som absolutt skulle tøffe seg overfor de andre hundene. Frem med vann og ei stor engangssprøyte uten nål. 4 førere med hund stilte seg på rekke som figuranter. Per Jostein fungerte som hundefører mens eier gikk på hans høyre side. Per Jostein holdt vannsprøyta i høyre hånd og forsøkshunden i venstre. Ved første figurant startet bråket. Per J. satte vannspruten rett i ansiktet på forsøks-hunden. Umiddelbart satte Per J. og eier seg ned ved hunde og syntes "synd" på den - "stakkars deg, ble du våt, å huff da". Forsøkshunden ble meget flat! Vann i fjeset er pyton!

Ekvipasjen inntok samme posisjon som sist og gikk videre mot neste figurant. Forsøkshunden prøvde å vegre seg fra å gå videre - "dette var skummelt" - den ville i alle fall ikke se på figuranthunden. Forsøkshunden fikk selvfølgelig mye ros når den greide å passere figurantene uten å bråke eller angripe. Hunden må alltid skjønne når den gjør det som er riktig!

3 hunder var gjennom "vannsprutløypa" flere ganger. Det ble slutt på bråket for den dagen, men skal det være noe monn i det må det trenes aktivt på samme måte over en periode. Når man skal bruke slike metoder er det meget viktig at man vet hva man gjør, at man spruter i rette øyeblikket.

Så var det slutt. Det er alltid vemodig å skilles etter 2½ intense dager med hund, hund og atter hund. Ragnhild med akita Daihatsu skulle kjøre den lange vegen hjem til Grong - hun hadde mye å formidle videre til sine venner i hundeklubben der. Vigdis og vorstheher Ferro dro hjem til Levanger og Arnt Petter og Per Jostein vendte nesa sørover. Vi andre tuslet hver til vårt, adskillig klokere enn da vi startet fredag kveld. Vi hadde fått et puff bak og satt igjen med inspirasjon til å trene videre - få igang større aktivitet innen klubben. Derfor har vi foreløpig startet med kombinert miljø- og aktivitetstrening på Årsøya hver søndag.

Per Jostein kommer igjen utpå nyåret . Mer om det en annen plass i bladet.

Bildene fra kurset ble dessverre ikke ferdig i tide. De vil komme i neste nummer av NeaHund.

"Det er ganske kjølig i kveld, så jeg har lagt en ekstra hund i sengen din!"

HEKTA PÅ BRUKS!

av Stig Meier Berg

Se opp for denne mannen. Magnar Rolset og Barwa er bitt av basillen. Jeg tipper at lydighet- og brukshundmiljøet i Trøndelag for alvor kommer til å legge merke til denne ekvipasjen i -92 sesongen.

Hundeholdet startet ikke så svært bra for Magnar. Sin første schäfervalp fikk han kun beholde i noen få måneder. Den fryktede hundesykdommen "parvovirus" må kanskje ta skylda for at Tico ikke fikk vokse opp.

På toppen av alt viste det seg at Magnar ikke hadde rukket å tegne forsikring på hunden. Hos oppdretteren var det heller ikke noe hjelp og få. Seriøse oppdrettere leverer gjerne sine valper med 1 års forsikring.....

På denne bakgrunn ble det startet ei privat kronerulling for Magnar - for å bidra litt til at han kunne anskaffe en ny hund. Undertegnede var derfor i kontakt med følgende personer - som alle har bidratt til at Magnar igjen har kommet igang med sin hobby nr. 1.

Kari og John Rolset
Anita Græsli
Halbjørn Eidem
Astrid J. Morset
Anne Mari Flønes
Gunda Olden
Skule Aaden
Grete Malvik
Bjørn Wagnild
Ivar S. Hanem
Britt-Eva Wisth
Ann Iren Østerås
Wenche R. Krogstad
Stig Meier Berg

1 000 kr. ble raskt samlet inn og overrakt til Magnar.

Denne gangen ble det brukt lang tid for å finne en ny valp. Flere måneder gikk, oppdrettere ble kontaktet og Magnar dro på besøk. Humøret sank

proposjonalt med ukene som gikk. Kanskje skulle det ikke bli noen ny hund før til neste sommer?

STBK's hundeutstilling i februar -91 skulle vise seg å bli en lykkedag for Magnar. Ved en tilfeldighet fikk jeg nyss om at en "brukshundoppdretter" fra Trondheim hadde ei delvis trenet tispe på 8 måneder, som han vurderte å selge til en person med ambisjoner i retning av hundesport.

Kontakt ble etablert og Magnar dro inn til Trondheim for å se på hund. Både oppdretter og hund falt tydeligvis i smak og Barwa ble plutselig selbygg.

Så var han på telefonen igjen! Ble det ikke dressurkurs snart. Jeg måtte da skjønne at han hadde fått tak i seg ny hund!

Dressurkurset ble avviklet i vår og ekvipasjen gikk like godt opp og fikk 190 poeng - som er maks. oppnåelig poengsum!

I løpet av vår og sommer har både eier og hund stiftet erfaring med både appelløvelser, spor, feltsøk og rundering. Gjennom deltakelse i ulike konkurranser har de også skaffet seg viktig erfaring og rutine - noe som er helt nødvendig for videre framgang.

Av viktige deltakelser har vært:

Kåringsprøve for schäferhund - kl. I
NKK's kåringsprøve - kl. I
Trøndersk Mesterskap for schäferhunder - kl. C, 29-30/6 (nr. 5)
Klubbmesterskapet for Norsk Schäferhundklub avd. Nordenfjeldske
Brukshundkonkurranse i Hegra - kl. C, 4/8 (nr. 4)

Gjennom sine prestasjoner i disse konkurransene ble ekvipasjen også plukket ut til å representere Norsk Schäferhundklub avd. Nordenfjeldske på Folldalsstevnet i august. Dette laget gikk til tops av 4 lag - og Barwa og Magnar bidro til seieren ved å bli med som tellende ekvipasje i sammendraget.

Resultatmessig har det gått noe opp og ned, men dette skyldes alltid "skivebom" i 1 enkeltøvelse. Svært bra i 2 av de 3 hovedøvelsen - og klikk i den 3. - har vært mønsteret i hele sesongen. Mye av dette kan for det meste tilskrives mangel på rutine for både hund og fører.

Magnar deltar nå i opptreningen til lydighetskonkurransen på STBK's jubileumsutstilling i februar. Med ytterligere miljøtrening vil de her ha gode muligheter til å hevde seg helt i teten.

Sakset fra Groruddalen Dyreklinikk a.s sitt informasjonsblad "Dyrlegens venner" nr. 2/89.
Av Per-Jostein Matre, Torbjørn Owren, Rune Fjellanger, Arne Erik Hennum og Terje Østlie:

BRUK AV STRAFF

eller myten om tukting i kjærlighetens og lederrollens navn

Det pågår mange diskusjoner i Hunde-Norge. En heftig og engasjerende debatt har de seneste årene dreid seg om innlærings- og dressur-metoder.

Desverre kan denne debatten som så mange andre innen det norske samfunnet, lett bli personlig. Det oppstår raskt "menings-leire". Påstander om alt fra "pølsedressur med slappe holdninger" til "sadister med spanskrør og pisk", kan leses. La oss unn-gå sitater og heller holde oss til saken.

HOLDNINGER

Ulike holdninger og ulike meninger har alltid eksistert innenfor hundemiljøet. Vi ønsker ikke å fremprovosere forskjeller i holdninger. Vi ønsker å belyse hvilke dressurprinsipper som bør brukes for å oppnå et ønsket mål. Hvilke teknikker er i samsvar med dagens læringspsykologiske kunnskaper, og hvilke metoder arbeider imot psykologiske basisregler?

Våre generelle holdninger om oppdragelse og dressur blir imidlertid avspeilet i de metodene som brukes. Det er derfor viktig at generelle holdninger blir trukket inn i debatten før vi kan begynne å diskutere hvilke innlæringsteknikker som fører oss raskest til målet.

Hunde-Norge har lange tradisjoner når det gjelder dressur og opplæring. Tradisjoner og ritualer har positive effekter dersom alle involverte parter har glede av de fastlagte holdningene. Men vi er ikke sikre på at god "skikk og bruk" for hundeoppdragelse utarbeidet gjennom prøving og feiling og overført gjennom generasjoner, også er til gavn for hunden i alle situasjoner. Dette innebærer at noe må forkastes, at myter må avlives, for at ny kunnskap skal vinne fram. Vi står derfor i en situasjon der holdninger må forandres.

Skal vi holde oss til metoder som i stor grad har støtte i et system som aksepterer daglig vold, og der bruk av straff er et sentralt og akseptert element! . . . eller skal vi

ta i bruk teknikker som gir større utfordringer til både mennesket og hund i opplæringen? Kunnskaper, ferdigheter, målstyring og innsikt må være hoveddeler. Holdninger basert på disse elementer, vil føre med seg "at jeg ikke aksepterer metoder og systemer som godtar vold, aggresjon og straff som de enkleste løsninger for å oppnå kontroll". Det vi i bunn og grunn snakker om, er å ta standpunkt til prinsipper, eller å stå for en ideologi!

KRAV OM ORDEN

En av de enkleste argumenter å bruke idag, er å si at det handler om "lov og orden". Samfunnet har problemer når vi føler at vi ikke lenger strekker til i viktige omsorgsfunksjoner som ivare-tagelse av barn, skolesystemet, sykehus eller eldreomsorgen. Samfunnet og våre politikere har lært oss til å møte problemene med et økt krav til regulering og kontroll. Når narkotikamisbruk, kriminalitet og vold øker, skriker vi opp med krav om strengere kontroll, innskjerping av regler og økt bruk av straffereaksjoner. Justis- og politivesen må styrkes.

De aller fleste er engasjert i samfunnsdebatten om normoppløsning, og at samfunnet ikke klarer å stille krav. Mange gjennomskuer argumentasjonen, og vet at fullt så enkelt er det ikke. Det som imidlertid er betenkelig, er at argumenter som går på kontroll, iverksettelse av fastere holdninger og straff, også sniker seg inn i vårt forhold til hundeoppdragelsen. Eller har de alltid vært der?

Argumenter innenfor hundeoppdragelsen som i høy grad bygger på velkjente toner som "her er det jeg som bestemmer" eller "vil du ikke, så skal du", passer godt inn i dagens samfunnsdebatt. Imidlertid vil enhver med kunnskap innenfor innlæring, vite at det *gradvis* må stilles høyere krav etter hvert som hunden mestrer sine oppgaver. Her er det snakk om å legge forholdene til rette for maksimal innlæringseffekt. Hjelpen skal så gradvis trappes ned.

KRAV I HUNDEOPPDRAGELSEN

Som Terje ofte sier: "dersom målet er at hunden har lov til å tisse på den grønne stolpen, men ikke på den røde, ja, da er det vår plikt å lære hunden dette". Først når denne atferden er innlært (ja til grønt, nei til rødt) og vi vet at hunden kan det i denne og mange andre situasjoner, først da kan vi forvente "rett atferd" av hunden. Dette kan kreve 20-50 repetisjoner med alle hjelpebetingelser i ett miljø, for så å gjenta i et annet miljø, i et tredje miljø etc., før hjelpebetingelsene gradvis nedtrappes.

Skjer så dette vanligvis? I alt for mange tilfeller er det desverre slik at kravet blir stilt for høyt lenge før hunden har forstått. Det som da skjer, er i høyeste grad menneskelig, men i alt for mange tilfeller til skade for både hunden og sammarbeidet mellom hund og mennesket. Vi henfaller til troen om at straff av uønsket atferd i en opplæringssituasjon, vil sette hunden på bedre tanker. Hunden blir satt i en kravsituasjon som den ikke mestrer. Går opplæringen galt, vi *tror* at hunden mestrer oppgaven, tyr vi til myten: "den man elsker, den tukter man". Vi tukter da for å få hunden til å "lystre oss". Hittil har hverken praksis eller kontrollerte atferdsundersøkelser vist at tukt kan utløse en ønsket atferd. Noen vil muligens hevde dette.

I beste fall kan tukt føre til at uønsket atferd blir borte, og det kan være på sin plass. Men opplæring og innlæring er noe annet. Vi skal få hunden til å vise en ønsket atferd. Vi skal sikre fremgang, og vi skal ha en glad hund.

Straff undertrykker atferd. Dette vil på sikt føre til at hunden (eller mennesket) vil vise mindre og mindre egeninitiativ. Atferdsreportoaret blir begrenset og erfaringsbakgrunnen blir dårlig. Alt for mange brukshunder har blitt straffet under opplæringen. Disse hundene blir helt avhengig av førerens kommando og kontroll. Dyrene er avhengig av styring og har en begrenset evne til selv å løse nye problemer. I sin ytterlighet kan straff føre til apati (innlære passivitet).

Straff øker risikoen for aggresjon og/eller frykt. Hunder eller mennesker som straffes, kan følelsesmessig bli satt helt ut av balanse. Dette kan føre til kraftige aggressive utfall. Hunden kan komme til å bite voldsomt. Det kan også registreres ekstreme frykt-reaksjoner. Fryktfølelsen kan kanskjebli så kraftig at vi aldri vil lykkes i å få bukt med følelsen. I situasjoner som ytrer seg med aggresjon eller frykt, blir det frigitt betydelige mengder stresshormoner. Vår evne til å lære (se sammenheng mellom egen atferd og konsekvensen av denne) blir kraftig redusert eller opphører helt. Hunden straffes, men lærer ikke.

Straff kan utvikle seg til voldelige handlinger. Når dyrleger opplever å få til behandling hunder med beinbrudd, hjerneskader, forskyvning av ryggvirvler etc. som følge av straffeprossedyrer, bør dette være klare indikasjoner på at det er en flytendeovergang mellom straff, maktmisbruk og direkte vold. Skal du som hundeeier eller instruktør være med på å bygge opp under slike handlinger ved å tillate bruk av straff under innlæring eller der andre reaksjoner heller burde vært brukt?

Med dette har vi forsøkt å understreke det faktum at metoder som bygger på mytene om tvang,

straffog vold ikke gir grunnlag for opp-læring og progresjon. De er i høy grad heller metoder for kontroll og undertrykking, og er i såfall ubruke-lige i opplæringsøyemed. La oss håpe at framtiden fører med seg en brå død i forhold til disse mytene.

SAMMENBLANDING MELLOM SOSIALE BEGREP OG LÆRING

Et vanlig fenomen som møtes i diskusjonen, er sammenblandingen mellom ulike tema. Argumenter fra "teorier" om dominans og leder-skap, brukes flittig i diskusjonen om innlæring. Dominans og leder-skap er atferdsbegrep som brukes for å beskrive sosiale forhold mellom individer. Begrepene må ikke blandes sammen med lærings-psykologien.

De viktigste lederferdighetene antas idag å være elementær grensesetting, igangsetting og avslutning av aktiviteter, styre utviklingen, holde ro i flokken og gi betingelser for trygghet og ut-vikling. De som argumenterer med at naturen nærmest går brutalt tilverks for å være en gor leder, bør gå tilbake til sin basiskunnskap. Under naturlige forhold vil slik sosial atferd raskt føre til selv-utslettelse. Vi skal i det følgende ta opp temaene innlæring, dominans og flokk. Vi vil også ta fram det faktum at straff er nødvendig. Vi må ha mulighet til å stoppe uønsket atferd. Men dette skal ikke skje under innlæring av ny atferd. Oppnår vi ikke under innlæring et ønsket resultat, må vi endre hjelpe-betingelsene.

Vi ønsker å få fram at det finnes alternativer, og at du, før straffe-metoder benyttes, tenker deg godt om i forhold til følgende: Oppnår jeg det jeg vil? Finnes det alterna-tiver? Har metoden varig effekt? Er metoden voldelig eller farlig? Straffer jeg for selv å unngå ube-hag? Om du tenker slik, er det fint. Da er det mulighet for at straff som metode, ikke blir brukt. Har du forresten spurt deg om de som gir deg råd, har tenkt slik?

PÅ UTSTILLING - forvirrende?

Er du blant de mange som føler deg som en uvitende grønnskolling etter å ha vært på utstilling? Du trenger ikke å være førstegangs engang - det trengs noen utstillinger før man begynner å komme inn i sløyfefarger, kritikkskjema med forskjellige nr. og bokstaver og evt. rosetter.

Som et apropo til vår jubileumsutstilling i februar -92 skal vi derfor prøve å bringe en liten oversikt over hva det hele går ut på.

Først de forskjellige bokstavforkortelsene:

JK	juniorklasse	9-15 mnd.
UK	unghundklasse	15-24 mnd.
AK	åpen klasse	hunder over 24 mnd.
CHK	hunder med championat	
VTK	veteranklasse	hunder over 7 år (kan også stilles i åpen- eller championklasse).

I de forskjellige klassene er det hundens kvalitet som bedømmes og det gies premiegradene 1. pr., 2. pr., 3. pr. og 0. pr.

Etter at den enkelte av de overnevnte klassene er dømt ferdig, taes alle hunder med 1. pr. inn til bedømming i konkurranseklassen. De får da premier/plasseringer i forhold til innbyrdes kvalitet.

I JK - juniorklasse - rangeres det fra 1. JKK - nr. 1 i junior-konkurranseklasse. Rangeres 1., 2., 3., 4. og reserve.

I UK - unghundklasse - rangeres det fra 1. UKK - nr. 1 i unghund-konkurranseklasse. Rangeres 1., 2., 3., 4. og reserve.

I AK - åpenklasse - rangeres det fra 1. VK - nr. 1 i vinnerklasse. Rangeres 1., 2., 3., 4. og reserve.

I CHK - championklasse - rangeres det fra 1. CHK - nr. 1 i championklasse.

I VTK - veteranklasse - rangeres det fra 1. VTK - nr. 1 i veteranklasse.

I konkurransebedømmelsen er det en hel del uttrykk som forteller om kvaliteten på de beste hundene. Her er de vanligste:

HP hederspris. Gies i junior- og unghundklasse til de individer (dersom det er noen) som er særdeles lovende. Disse får anledning til å delta sammen med de voksne hundene i åpen klasse vinnerklasse .

CERT sertifikat. Kan tildele beste hund i vinnerklassen. Etter gitte regler kan 3 sertifikat gi championat.

CK i en vinnerklasse kan det være flere som er verdt et sertifikat, men kun et cert. kan deles ut. Disse hundene får da CK som betyr at hunden er av sertifikatkvalitet.

CACIB på internasjonal utstilling (bl.a. alle NKK-utstillinger) kan CACIB (internasjonalt skjønnhetssertifikat) tildeles beste hann og beste tispe. Under gitte omstendigheter kan flere CACIB gi tittelen Internasjonal champion.

Ved avslutning av bedømmelse for hannhunder og tisper av samme rase, møtes samtlige hunder av samme kjønn som har fått en av følgende hedersbevisninger:

HP, CK, CERT, CACIB.

De rangeres i henhold til innbyrdes kvalitet og får betegnelsen:

1. BTK - nr. 1 i beste tispeklasse.
1. BHK - nr. 1 i beste hannhundklasse.

Den som får 1. BTK og den som får 1. BHK konkurrerer til slutt om tittelen:

BIR - Best I Rasen.
BIM - Best i Motsatt kjønn.

Gruppebedømmelse

Dersom utstillingen er åpen for flere raser, konkurrerer alle hunder med BIR i den gruppa rasen tilhører. F.eks. gruppe A - spisshunder, gr. B - drivende hunder, gr. C - fuglehunder, gr. D - brukshunder, gr. E - terriers, gr. F - mynder, gr. G - selskapshunder og gr. H - miniatyrhunder.

Vinneren får tittelen

1. BIG - gruppevinner. I gruppekonkurransen rangeres det fra 1. - 4. BIG.

Best In Show

Samtlige hunder som har fått 1. BIG fra de forskjellige gruppene konkurrerer til slutt om tittelen

BIS - best av alle hundene som har deltatt på utstillingen.

PREMIESLØYFER

BIS	- nasjonalfarget, bred
BIG	- hvit og blå
BIR	- rød og gul
BIM	- hvit og grønn
CACIB	- hvit
Reserve CACIB	- orange
CERT	- nasjonalfarget, smal
CK	- rosa
Championat	- rød og grønn
HP	- lilla
HP til avls og oppdretterkl.	- lilla og hvit
Alle deltakende hunder i CHK	- rød og hvit
Alle premierte hunder i LP,uansett kl.	- sort, rød og gul
1. pr. i kvalitets- og konkurransekl. samt lydighetsprøver	- rød
2. pr. i kvalitets- og konkurransekl. samt lydighetsprøver	- blå
3. pr. i i kvalitets- og konkurransekl. samt lydighetsprøver	- gul
4. pr. i konkurranseklasse	- grønn
0. pr. i kvalitetsklasse	- grå
Kan ikke bedømmes (KIB) i kval.kl.	- brun

Velkommen til

SELBUSPRINTEN 1992

Hundeløp for både nordisk og sledehundkjøring

STED Guldsethsaga i Vikvarvet. Skiltet fra R-705.

START Lørdag 11. januar 1992 kl. 12.00.
Søndag 12. januar 1992 kl. 11.00.

DISTANSER

Nordisk stil:		Sledehundkjøring:	
Herrer - senior 1-spann	*14 km*	*3-spann*	*8 km*
Damer - senior 1-spann	*14 km*	*6-spann*	*14 km*
Herrer - junior 1-spann	*8 km*	*8-spann*	*14 km*
Damer - junior 1-spann	*8 km*		
Herrer - senior fler-spann	*14 km*	**Felles turklasse:**	*14 km*
Damer - senior fler-spann	*14 km*		
Gutter - 12-14 1-spann	*5 km*		
Gutter - 14-16 1-spann	*5 km*		
Jenter - 12-14 1-spann	*5 km*		
Jenter - 14-16 1-spann	*5 km*		

STARTKONTINGENT *Senior/junior kr. 150,- (Inkl. veg- og P-avgift)*
Gutter og jenter kr. 100,- (Inkl. veg- og P-avgift)

PÅMELDINGEN BLIR IKKE REGISTRERET FØR STARTKONTINGENTEN ER ARRANGØREN I HENDE.

STARTLISENS Alle må ha betalt startlisens til NHF. (Kan løses på stedet.)
LØPSREGLEMENT Følger NHF's regler.

PÅMELDINGSFRIST **4. JANUAR 1992**

INNKVARTERING Selbu Camping, tlf. 07 - 819750 / Selbu Hotell, tlf. 07 - 817711.
PREMIEUTDELING foregår på Vikvarvet skole umiddelbart etter avsluttet kjøring. Anledning til dusj. Kiosk og salg av middag.

OPPLYSNINGER Ola Kjøsnes, tlf. 07 - 817551

Sakset fra Groruddalen Dyreklinikk a.s sitt informasjonsblad "Dyrlegen Informerer" nr. 2/91 v/ Torill Heggenes:

HUDSYKDOMMER HOS HUND

- Den største sykdomsgruppen ved GD

Problemer med hud og pels utgjør den største syk-domsgruppen ved Groruddalen Dyreklinikk. Medregnet øre-betennelsene, som også er en hudlidelse, utgjør disse lidelsene nærmere 40% av samtlige diagnoser som stilles. Dette er ikke et større tall enn hva som ses hos andre dyrleger.

Dersom vi fordeler hudlidelsene på forskjellige diagnoser, er den innbyrdes fordelingen slik:

Ørebetennelser	*36%*
Infeksjoner i huden	*23%*
Bitt- og kuttsår	*21%*
Hud- og jursvulster	*13%*
Allergiplager	*7%*

Det er flere grunner til at hudlidelser utgjør en så stor andel av diagnosene på hund. En viktig faktor er at det er lett synlig for eieren. Hvis et dyr har et problem i f.eks. leveren, kan det gå lang tid før eieren merker at hunden er syk. Forandring i hud og hårlag, derimot, oppdages raskt. Alle bråvåkner når hunden klør seg så den hyler klokken to om natten. En annen viktig faktor er at svært mange lidelser forårsaker hudproblemer. Disse skal vi se på etter hvert.

Er det raseforskjeller når det gjelder hudlidelser? Ja, noen raser er mer disponerte enn andre. Noe av grunnen kan nok tillegges hundens anatomi, pelstype osv. En hund med lange dekkhår og tykk underpels er klart disponert for å få f.eks. fuktig eksem, men en rase som rottweiler er også sterkt plaget av denne lidelsen. Arvelige disposisjoner er av stor betydning.

Dersom avlsdyrene er plaget av øre- og hudproblemer, vil disse skavankene gå i arv til avkommene.

Hunder som cocker spaniel og puddel med lange, hengende ører, trange øreganger og mye hår i ørene, er ofte plaget av øreinnfeksjoner, men igjen er arvelige disposisjoner viktige. Schäferhunden har nærmest hårløse, oppstående ører, men er likevel sterkt plaget av ørebetennelser.

Betennelser i huden som uttrykker seg som kviser og skorper, røde, hissige partier eller mer kroniske med fortykket hud og fargestoffinnvekst, kan ha mange årsaker. Og kløe ser vi svært ofte ved nesten alle former for hud-

lidelse. To hunder av samme rase med tilsynelatende like hudforandringer, kan ha vidt forskjellige grunner til de samme plagene. Allergi er en mulighet; det kan være "høysnueallergi", fórallergi eller kontaktallergi. Ved hudbetennelser oppstår forskyvninger av den normale bakterie- og soppfloraen. Enkelte bakteriestammer "vokser villt" slik at det oppstår en betennelse i huden. Forskyvning og oppformering av hudbakterier kan oppstå som følge av et svekket forsvarsapparat.

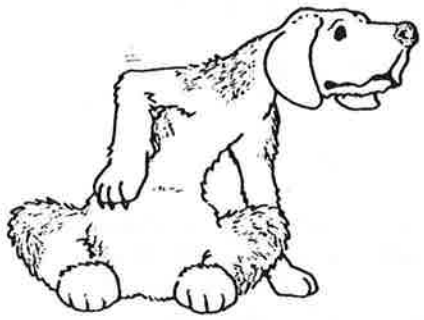

Gal sammensetning av fóret kan også være en grunn; f.eks. vil et høyt innhold av kalk i maten hindre opptaket av sink fra tarmen. Kroppen får for lite sink - noe som bl.a. svekker motstandsapparatet. Av andre lidelser som kan resultere i hudproblemer, kan nevnes forstyrrelser i stoffskiftet, andre hormondefekter, leverlidelser og andre sykdommer i fordøyelsen.

For å unngå hudproblemer bør du gjøre følgende:

- *Sørg for en fornuftig foring. Husk at diverse tillegg til et fullkostfór vanligvis er mer til skade enn til nytte. Spør dyrlegen dersom du er i tvil!*
- *Rengjør pels og labber når det er nødvendig; ikke i utide. Bruk en mild spesialshampo og fjern sand og støv, veisalt og annet som ligger og irriterer huden. Bruk spesialbalsam etter badet. Veterinæren kan anbefale produkter.*
- *Sørg for at pelsen blir fort tørr både etter bad og fuktige turer. Bruk gjerne en hårføner mellom poter og andre steder som tørker sent. Ikke gni på fuktig hud.*

Behandling av kroniske hudlidelser kan være vanskelig. Ofte må veterinæren ta mange blodprøver, foreta testforing eller allergiteste før diagnosen kan stilles. Ofte er det flere grunner til et problem. En ting er imidlertid sikkert: skal behandlingen bli effektiv, må det stilles en så sikker diagnose som mulig. Av og til strekker ikke vanlige medisiner til. Bruk av naturmedisin og homeopati kan da være en god hjelp. I den senere tid har veterinæren fått til rådighet spesialprodukter som inneholder store mengder flerumettede fettsyrer. Dette håper vi skal bli til stor hjelp ved en rekke hudlidelser.

Smådyrpraktiserende Veterinærers Forening

10 REGLER OM FÓRING AV HUND

1. Hunden spiser for å dekke sitt energibehov. Dersom fóret er riktig sammensatt med hensyn til de næringsstoffer hunden trenger, skal det *ikke* tilsettes ytterligere mineraler og vitaminer som benmel og tran.

2. De fleste tørrfór som er i handelen i dag kalles helfór eller fullfór og inneholder de næringsstoffer hunden trenger i riktig forhold. Da det ikke finnes et offentlig kontrollorgan for hundefór i Norge, må vi stole på at produsenten holder hva han lover i henhold til varefakta.

3. En valp eller unghund har behov for dobbelt så mye proteiner, mineraler og vitaminer per kg. kroppsvekt som en utvokst hund. Den har også behov for dobbelt så mye energi. Den spiser derfor dobbelt så mye, - og får dermed riktige mengder av alle næringsstoffer når fóret er riktig sammensatt. Valpen skal derfor *ikke* ha tilskudd dersom den fóres med et helfór.

   Sterk proteinfóring fremmer veksthastigheten og bør unngås hos hurtigvoksende hunder.

4. Forskning viser at overskudd av kalsium i fóret i vekstperioden fører til et svakere skjelett. Forekomst av bruskløsning (osteochondrose) og uheldig beinstillinger var mye større blant hunder som fikk kalsiumoverskudd enn blant kontrollhunder.

5. Kalsium binder sink i tarmen. Sinkmangel fører til hudlidelser. For mye kalsium kan derfor føre til hudforandringer.

6. Da fett harskner ved lagring inneholder de fleste tørrfór lite fett. Det kan derfor i en del tilfeller være aktuelt å gi et fett-tilskudd, f.eks. 1-2 ts. matolje daglig.

7. Dersom det kreves harde fysiske anstrengelser, jakt og trekk arbeid etc., er det nødvendig med økt energitilførsel. Proteiner (kjøtt og fisk) og fett er de beste energikildene til hund, og dette bør derfor tilsettes fóret.

8. Fórer du med både kommersielt fremstilt helfór og hjemmekomponert fór, er det nødvendig med et mindre mineral- og vitamintilskudd.

10. Reglene ovenfor gjelder friske hunder. Enkelte hunder synes å tåle en type fór bedre enn en annen type. Fordøyeligheten, d.v.s. evnen til å suge opp og å nyttiggjøre seg fórstoffene kan variere. Det kan derfor være nødvendig å forsøke seg fram.

    Har hunden fordøyelsesproblemer, kontakt dyrlege.

SKAANLAND VETERINÆRTJENESTE

tlf.: 082 - 85 153

FØRSTEHJELP - HUND

I samarbeid med en lokal brukshundklubb har Skaanland Veterinærtjeneste laget en førstehjelpspakke for hund. Den er spesielt beregnet på aktive hunde-eiere som deltar på jakt, konkurranser og utstillinger. Likeså er det tenkt på brukshundklubber som har fellestreninger.

Pakken inneholder det viktigste for akutt hjelp ved skader - f.eks. sår, blødninger, bittskader o.l. En kortfattet førstehjelpsbok ligger ved.

En hurtig og korrekt førstehjelp kan være med å redde liv og begrense omfanget av en skade. Likeså kan en redusere hundens smerter hvis uhellet skulle være ute. Førstehjelpspakningen er i solid materiale og hendig å ta med på utstillinger, turer o.l.

Innhold: Potesokk, kompresser, skiftesett, tupfer, gazofix, saks, skalpell, pinsett, pyrisept salve, førstehjelpsbok, solid veske.

Pakken koster kr. 300,- (frakt og oppkravsgebyr kommer i tillegg).

Herved bestilles ..... førstehjelpspakke for hund à kr. 300,-.

Hunderase: .....

Vekt: .....

Navn: .....

Adr.: .....

Bestillingen sendes til: SKAANLAND VETERINÆRTJENESTE
Boks 108
9440 EVENSKJER

Selbu Trekk- og Brukshundklubb

inviterer til

10-års jubileumsutstilling/ lydighetsprøver/valpeshow 22.-23. februar 1992 i Selbuhallen.

Anmeldelsesfrist:
23. januar.
Anmeldelsesavgift:
JK - UK - AK - CHK - LP: kr. 200,-.
Vetkl. kr. 90,-. Valper kr. 100,-.
Eksteriør + LP: kr. 300,-. 1/2 avg. f.o.m. 3. hund registrert på samme eier.
Anm.avg. innbetalt til bankgiro 4285.07.07701, postgiro 0803 2 09 45 55, eller sjekk vedl. anm.skjema.

Anm.avg. som ikke er reg. 14 dgr. før utst. belastes med 50% tillegg.
Anmeldesesavgift/anmeldelse sendes til
STBK. v/Wenche R. Krogstad, 7580 Selbu.
Husk: Rase, hundens navn og eier må føres på innbetalingsblanketten.
Kontakttelefon: 07- 81 75 47.
Det taes forbehold om dommerendring.
Husk gyldig vaksinasjonsattest.

Lørdag 22. februar:

VALPESHOW ALLE RASER.
Dommere: ***Tina Permo, Ritva Raita, Rodney Lindros, Ann Cathrin Edoff, Cecilia Holmstedt.***

LYDIGHETSPRØVER kl. I, II, III, elite.
Dommer: ***Inger Djupvik*** (utendørs).

Søndag 23. februar:

GRUPPE A: Tina Permo: Akita inu, alaskan malamute, basenji, show show, finsk lapphund, grønlandshund, islandshund, japansk spisshund, keeshond, lapphund, lapsk vallhund, norsk buhund, norsk lundehund, samojedhund, shiba inu, siberian husky, vestgøtaspets, welsh corgi card./ pembr. ***Ritva Raita:*** Finsk spets, norbottenspets. ***GRUPPE D: Ritva Raita:*** Border collie. ***Rodny Lindros:*** Australsk kelpie, bouv. des flandres, briard, collie korth./langh., dobermann, groenendael, hollandsk gjeterhund, hovawart, laekenois. malinois, riesenschnauzer, rottweiler, svart terrier, tervueren.

Ann Catrin Edoff: Schäferhund (utendørs). GRUPPE E: Ritva Raita: Alle raser. ***GRUPPE G: Ritva Raita:*** Anatolsk gjeterhund, blodhund, bullmastiff, dalmatiner, eng. bulldog, eng. mastiff, komondor, leonberger, mastiff, mex. nakenhund, mudi, neopolitansk mastiff, otterhound, dvergpuddel, mellompuddel, stor puddel, toy puddel, portugisisk vannhund, pyreneisk mastiff, rodesian ridgeback, serra da estrelahund, slovakisk kuvasz, ung. kuvasz. ***Rodney Lindros:*** Mellompinscher, mellomschnauzer. ***Cecilia Holmstedt:*** Bearded collie, berner sennenhund, grand danois, landseer, maremma, new foundlandshund, old eng. sheepdog, polsk owczarek nizinny, puli, pumi, pyreneerhund, shetland sheepdog, st. bernh. hund korth./langh., tibetansk terrier. ***GRUPPE H: Rodney Lindros:*** Affenpinscher, dvergpinscher, dvergschnauzer, fransk bulldog.

VELKOMMEN TIL EN TRIVELIG HUNDEHELG I SELBU!

POSITIVE fritidstiltak fortjener støtte...

Vi gjør det med glede....

SELBU
SPAREBANK